בְּתוֹךְ הַנַּחַל

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים, מְעִירִים וּמְחַזְּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר **בְּתוֹךְ הַנַּחַל** נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה נִמְצָאִים, וּמִתּוֹךְ נַחַל קָדוֹשׁ זֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נְפָשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל הַצְּמֵאִים, שֶׁנִּשְׁמְעוּ עַל־יְדֵי הָאי״שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ, רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הָרַהַ״ץ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטַ״א

חַג הַסֻּכּוֹת תשפ״ג

יוֹם טוֹב סֻכּוֹת

בְּשָׁעַת בֵּין הָעַרְבַּיִם, אַחַר תְּפִלַּת מִנְחָה שֶׁל יוֹם טוֹב, דִּבֵּר מו״ר שְׁלִיטַ״א דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מֵעִנְיְנֵי דְּיוֹמָא קַדִּישָׁא

פָּתַח וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטַ״א: חַסְדֵי ה׳ יִתְבָּרַךְ, זָכִינוּ לָחֹג אֶת יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁל חַג הַסֻּכּוֹת, זָכִינוּ לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה וּלְנַעֲנֵעַ ד׳ מִינִים, וְכֵן זָכִינוּ לְקַיֵּם אֶת שְׁאָר הַמִּצְוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל הֶחָג הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, שֶׁבֶּאֱמֶת הוּא מָלֵא בְּמִצְוֹת רַבּוֹת, וְעַל כֵּן נִקְרָא חֹדֶשׁ תִּשְׁרֵי **"יֶרַח הָאֵיתָנִים"**, כִּי הוּא מָלֵא בְּמִצְוֹת, וְכִלְשׁוֹן חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש הַשָּׁנָה יא.) **"דְּתַקִּיפִי בְּמִצְוֹת"**, וּבְרַשִׁ״י שָׁם: **"דְּתַקִּיף בְּמִצְוֹת. שׁוֹפָר, יוֹם הַכִּפּוּרִים, וְסֻכָּה וְלוּלָב וַעֲרָבָה וְנִסּוּךְ הַמַּיִם"**; נִמְצָא אִפּוֹא, שֶׁרֹב הַמִּצְוֹת שֶׁל חֹדֶשׁ תִּשְׁרֵי הֵן בֶּחָג הַסֻּכּוֹת, אִם כֵּן עָלֵינוּ לְהָבִין מְעַט מַהוּ עִנְיָנָן שֶׁל אֵלּוּ הַמִּצְוֹת הָרַבּוֹת שֶׁאָנוּ זוֹכִין לְקַיֵּם, וְאֵילּוּ דְּבָרִים נִפְלָאִים טְמוּנִים בָּהֶם.

מִצְוַת סֻכָּה

עַל הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה אִיתָא שֶׁהִיא נִקְרֵאת (זֹהַר וַיִּקְרָא קג.) **'צְלָא דְּמְהֵימָנוּתָא'** - צֵל הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּכְמוֹ שֶׁבְּחַג הַפֶּסַח הַמַּצָּה נִקְרֵאת 'מֵיכְלָא דְּמְהֵימָנוּתָא' (עֵץ חַיִּים שַׁעַר יט פ״ב); וְהִנֵּה, בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה יֵשׁ לָנוּ אֶת הַמִּצְוָה הַנִּדִּירָה שֶׁל נְטִילַת ד׳ מִינִים, שֶׁבָּזֶה אָנוּ מַרְאִים וּמְגַלִּים לְכָל שֶׁבְּוַדַּאי וּבְוַדַּאי נִיצָּחְנוּ בַּדִּין וּבַמִּשְׁפָּט; רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא יוֹם הַדִּין, וְאַחַר כָּךְ הַחֲתִימָה זֹהַר שְׁמוֹת קפג:), כֵּן בֶּחָג הַסֻּכּוֹת הַסֻּכָּה נִקְרֵאת 'צִלָּא דְּמְהֵימָנוּתָא', כִּי אָז זוֹכִין לְהִכָּנֵס בְּצֵל הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה; הַסֻּכָּה הִיא מָקוֹם שֶׁמֵּאִיר בּוֹ אוֹר הָאֱמוּנָה, וְעַל כֵּן מְסֻגָּל מְאֹד לְבַקֵּשׁ עַל אֱמוּנָה דַּיְקָא בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה, כִּי שָׁם מֵאִיר בְּיוֹתֵר אוֹר הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

וּמַהִי 'אֱמוּנָה'? 'אֱמוּנָה' זֶה בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, לֵידַע וּלְהַאֲמִין שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נִמְצָא אִתִּי, עִמִּי וְאֶצְלִי, וְאֵין דָּבָר הַנַּעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְדוֹמֵם צוֹמֵחַ חַי מְדַבֵּר הַכֹּל לַכֹּל עֻצָּם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לֶאֱמוּנָה - חַיָּיו חַיִּים (עֵץ שִׂיחוֹת הָרַ״ן, סִימָן נג); זֶהוּ אוֹר הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה!

ד׳ מִינִים

וְהִנֵּה, בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה יֵשׁ לָנוּ אֶת הַמִּצְוָה הַנִּדִּירָה שֶׁל נְטִילַת ד׳ מִינִים, שֶׁבָּזֶה אָנוּ מַרְאִים וּמְגַלִּים לְכָל שֶׁבְּוַדַּאי וּבְוַדַּאי נִיצָּחְנוּ בַּדִּין וּבַמִּשְׁפָּט; רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא יוֹם הַדִּין, וְאַחַר כָּךְ הַחֲתִימָה

הִיא בְּיוֹם כִּפּוּר, וּבָעֵת הַדִּין וְהַמִּשְׁפָּט הָיוּ כָּל מִינֵי מְקַטְרְגִים שׁוֹנִים, וְאֵיךְ יוֹדְעִים מִי נִצַּחַ בַּמִּשְׁפָּט? מַהוּ הַסִּימָן שֶׁאָכֵן יָצָאנוּ זַכָּאִים בְּנִצָּחוֹן גָּדוֹל? אוֹמֵר הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בְּרֵאשִׁית רכא.; תִּקּוּנֵי זֹהַר כט.): **"מַאן נָצַח? מַאן דְּאָחִיד מָאנָא קְרָבָא בִּידוֹהִי"** - מִי שֶׁאוֹחֵז אֶת כְּלֵי הַנֶּשֶׁק בְּיָדוֹ, הוּא הַמְנַצֵּחַ! וְזֶה סוֹד נְטִילַת דְּמִינִים, שֶׁזֶּה הַנֶּשֶׁק שֶׁלָּנוּ נֶגֶד כָּל הַמְקַטְרְגִים, נֶגֶד כָּל הַטֻּמְאוֹת, בָּזֶה אָנוּ מַרְאִים וּמְגַלִּים שֶׁנִּצַּחְנוּ בַּדִּין, וְכִלְשׁוֹן הַמִּדְרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה ל, ב): **"מָשָׁל לִשְׁנַיִם שֶׁנִּכְנְסוּ אֵצֶל הַדַּיָּן וְלֵית אֲנַן יָדְעִין מַאן הוּא נוֹצֵחַ, אֶלָּא מַאן דְּנָסַב בָּאיָין בִּידֵיהּ, אֲנַן יָדְעִין דְּהוּא נָצוֹחַיָּא, כָּךְ יִשְׂרָאֵל וְאֻמּוֹת הָעוֹלָם בָּאִין וּמְקַטְרְגִים לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְלֵית אֲנַן יָדְעִין מַאן נָצַח, אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁיִּשְׂרָאֵל יוֹצְאִין מִלִּפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְלוּלָבֵיהֶן וְאֶתְרוֹגֵיהֶן בְּיָדָן, אֲנוּ יוֹדְעִין דְּיִשְׂרָאֵל אִינוּן נָצוֹחַיָּא"**.

מִזְמוֹר כ"ז

וְזֶהוּ מַה שֶּׁאוֹמְרִים בְּמִזְמוֹר כ"ז [שֶׁנּוֹהֲגִין אָנוּ לוֹמַר מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל וְעַד לְשִׁמְחַת תּוֹרָה], אַחַר שֶׁמַּזְכִּירִין אֶת רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כִּפּוּר בַּמִּלִּים **"אוֹרִי וְיִשְׁעִי"**, וּכְדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה כא, ג): 'אוֹרִי' – בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, 'וְיִשְׁעִי' – בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים; מַמְשִׁיכִין לוֹמַר: **"מִמִּי אִירָא ה' מָעוֹז חַיַּי מִמִּי אֶפְחָד"** - יֵשׁ לִי אֱמוּנָה חֲזָקָה בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְאֵינִי מְפַחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אַף אִם **"בְּקָרֹב עָלַי מְרֵעִים לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי צָרַי וְאֹיְבַי לִי"** אַךְ **"הֵמָּה כָּשְׁלוּ וְנָפָלוּ"**, כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לֶאֱמוּנָה חֲזָקָה וּבְרוּרָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, מִמֵּילָא נוֹפְלִים כָּל אֵלּוּ הַצָּרִים וְהָאוֹיְבִים עָלָיו, וְאַף **"אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה לֹא יִירָא לִבִּי אִם תָּקוּם עָלַי מִלְחָמָה"** אֵיננִי מְפַחֵד, לָמָּה? מִשּׁוּם שֶׁ**"בְּזֹאת' אֲנִי בוֹטֵחַ"** - הַבִּטָּחוֹן שֶׁלִּי נוֹבֵעַ מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה הַנִּקְרֵאת **"זֹאת"** (עַיֵּן תִּקּוּנֵי זֹהַר יא:, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִים מִדֵּי יוֹם בִּתְפִלַּת מַעֲרִיב "וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת", כַּיָּדוּעַ), וְיֵשׁ לִי אֶת כְּלֵי הַנֶּשֶׁק בְּיָדִי, מִמֵּילָא אֵין לִי לְפַחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

הֶמְשֵׁךְ בֵּאוּר הַמִּזְמוֹר

וְעַתָּה מְבַקֵּשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ: **"אַחַת שָׁאַלְתִּי מֵאֵת ה' אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שִׁבְתִּי בְּבֵית ה' כָּל יְמֵי חַיַּי לַחֲזוֹת בְּנֹעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ"**; עָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן: הֲרֵי אֶת כָּל זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר, וַהֲלֹא בִּזְמַנּוֹ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עֲדַיִן לֹא נִבְנָה, אֶלָּא רַק שְׁלֹמֹה בָּנוֹ בָּנָאוֹ, אִם כֵּן מַהוּ שֶׁאוֹמֵר "שִׁבְתִּי בְּבֵית ה' וְגוֹ' וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ" – אִם עֲדַיִן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֵיננוּ עוֹמֵד עַל תִּלּוֹ?

אַךְ זֶה מוּבָן עַל פִּי מַה שֶּׁאוֹמֵר תֵּכֶף: **"כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֻכֹּה בְּיוֹם רָעָה יַסְתִּרֵנִי בְּסֵתֶר אָהֳלוֹ בְּצוּר יְרוֹמְמֵנִי"** – דָּוִד הַמֶּלֶךְ מְיַחֵל לִזְכוּת שֶׁיַּצְפִּינוּ ה' יִתְבָּרַךְ בַּסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה, וְ**"יִצְפְּנֵנִי"** דַּיְקָא, לָשׁוֹן שֶׁל "צָפוּן", שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל דָּבָר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן, כְּהָאוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן לַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבוֹא (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ג, ו), בְּחִינַת הַ'צָּפוּן' שֶׁבְּלֵיל הַסֵּדֶר וְכוּ', וּבַסֻּכָּה יְכוֹלִין לִזְכוֹת לָאוֹר הַזֶּה, וְזֶהוּ **"יִצְפְּנֵנִי בְּסֻכָּה"** - **'יִצְפְּנֵנִי'** דַּיְקָא, אוֹר הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁהִיא 'צִלָּא דִּמְהֵימָנוּתָא'.

וְעַל יְדֵי זֶה אֶזְכֶּה שֶׁיִּקַּיֵּם בִּי **"וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ"** – הַהֵיכָל שֶׁל אֱמוּנָה, הַיְנוּ שֶׁאֶזְכֶּה לֶאֱמוּנָה שְׁלֵמָה וּבְרוּרָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶזְכֶּה לְגַלּוֹת מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל ד' רוּחוֹת הָעוֹלָם, מַעְלָה וּמַטָּה, שֶׁזֶּה סוֹד נִעְנוּעַ ד' מִינִים לְכָל הָרוּחוֹת, וְאָמְרוּ צַדִּיקִים שֶׁזֶּה גַּם כֵּן מְרֻמָּז בְּפָסוּק

זֶה: **"יַסְתִּרֵנִי בְּסֵתֶר אָהֳלוֹ" - 'אָהֳלוֹ'** רָאשֵׁי תֵּבוֹת **אֶ'תְרוֹג לו'לֶב הָ'דַסִּים וַ'עֲרָבוֹת**, וְעַל יְדֵי זֶה **"וְעַתָּה יָרוּם רֹאשִׁי עַל אֹיְבֵי סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחָה בְאָהֳלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה לַה'"** - "אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה" דַּיְקָא, כִּי זֶה כָּל עִנְיַן חַג הַסֻּכּוֹת, שֶׁהוּא "זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ".

מִצְוַת סֻכָּה

כַּמָּה עָלֵינוּ לִשְׁמֹחַ שֶׁאֲנַחְנוּ זוֹכִים לָשֶׁבֶת בַּסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה, בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְזֹאת צְרִיכִים לָשִׂים הֵיטֵב עַל לֵב: עַל יְדֵי מִצְוַת סֻכָּה אָדָם זוֹכֶה לְכָל מִינֵי יְשׁוּעוֹת, הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, וְהַסֻּכָּה הִיא מָקוֹם מְאֹד מְסֻגָּל לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּבִפְרָט לְבַקֵּשׁ עַל אֱמוּנָה, כִּי כָּאָמוּר כָּל עִנְיַן הַסֻּכָּה הוּא אוֹר הָאֱמוּנָה, בְּחִינַת **'צִלָּא דִּמְהֵימָנוּתָא'** - צֵל הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

לְבַקֵּשׁ עַל הַכֹּל!

רַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה לָנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א, סִימָן מח) שֶׁסֻּכָּה זֶה עִנְיַן שֶׁל תְּפִלָּה בְּכֹחַ, בְּחִינַת (אִיּוֹב י, יא) "בְּגִידִים וַעֲצָמוֹת תְּסוֹכְכֵנִי", וְהַלְמוּד בָּזֶה בְּפַשְׁטוּת: **בַּסֻּכָּה מְסֻגָּל לְהִתְפַּלֵּל עַל הַכֹּל! תְּבַקֵּשׁ עַל כָּל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ! זוֹהִי עֵת־רָצוֹן מְיֻחֶדֶת לָאָדָם, שֶׁהוּא מְסֻבָּב עִם אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז יָכוֹל לִפְעֹל דְּבָרִים גְּדוֹלִים מְאֹד!**

לְהִשָּׁמֵר מִמַּחְלֹקֶת וּמְרִיבוֹת

מַמְשִׁיךְ רַבֵּנוּ זַ"ל בְּאוֹתָהּ תּוֹרָה וְאוֹמֵר, שֶׁיֵּשׁ עִנְיָן שֶׁל (תְּהִלִּים לא, כא) "תִּצְפְּנֵם בְּסֵתֶר מֵרִיב לְשׁוֹנוֹת", הַיְנוּ שֶׁנִּתְהַפֵּךְ הָאַתְוָן וְנַעֲשֶׂה מֵ'רַבִּ"י' – 'רִי"ב', וּבַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה מִתְעוֹרְרִים מְאֹד לְהִשָּׁמֵר מֵ'רִיב' – כָּל מִינֵי מְרִיבוֹת וּמַחֲלֹקוֹת, וּלְזֹכוֹת לְהִתְקָרֵב בֶּאֱמֶת אֶל הָ'רַבִּי' – רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, כִּי הַסֻּכָּה נִקְרֵאת **'סֻכַּת שָׁלוֹם'**, וּכְדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סֻכָּה כז:) עַל הַפָּסוּק (וַיִּקְרָא כג, מב) "כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת" – 'כָּל יִשְׂרָאֵל רְאוּיִם לֵישֵׁב בְּסֻכָּה אַחַת'; **כַּמָּה עָלֵינוּ לִזְכֹּר הֵיטֵב שֶׁאֵין לָנוּ שׁוּם שַׂיָּכוּת לְכָל מִינֵי מְרִיבוֹת וּמַחֲלֹקוֹת לְמִינֵיהֶם! כָּל זֶה לֹא שַׁיָּךְ אֵלֵינוּ כְּלָל וּכְלָל! אֲנַחְנוּ יֵשׁ לָנוּ רַבִּי, וְהוּא מַמְתִּיק אֶת כָּל הַדִּינִים, וְאֵין לָנוּ שׁוּם שַׂיָּכוּת לְכָל מִינֵי מַחֲלוֹקוֹת וּמְרִיבוֹת שׁוֹנוֹת וּמְשֻׁנּוֹת!**

סְגֻלָּה לִשְׁדּוּךְ וְלִילָדִים

מַמְשִׁיךְ שָׁם רַבֵּנוּ וְאוֹמֵר, שֶׁסֻּכָּה מְסֻגָּל גַּם כֵּן לְבָנִים, בְּחִינַת "תְּסֻכֵּנִי בְּבֶטֶן אִמִּי" (תְּהִלִּים קלט, יג), "שָׂכָר פְּרִי הַבָּטֶן" (שָׁם קכז, ג), עַיֵּן שָׁם; וּמִמֵּילָא זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ גַּם כֵּן עַל שִׁדּוּכִים, כִּי כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ יְלָדִים – מֻכְרָחִים לְהִתְחַתֵּן... **אַשְׁרֵי הַבָּחוּר שֶׁיּוֹשֵׁב בַּסֻּכָּה וּמְבַקֵּשׁ עַל זִוּוּג!** וּבִפְרָט שֶׁהֲלֹא "תֵּשְׁבוּ כְּעֵין תָּדוּרוּ" כְּתִיב (סֻכָּה כו.), וְ'דִירָה' זֶה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ (שָׁם כח:), לָכֵן שַׁפִּיר רָאוּי לְבַקֵּשׁ הַבָּחוּר בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה: **"רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לְקַיֵּם בִּשְׁלֵמוּת אֶת מִצְוַת סֻכָּה, שֶׁאָזְכֶּה כְּבָר לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגִי, לְהִתְחַתֵּן בְּקִדֻּשָּׁה וּבְטָהֳרָה, לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְאָז אֶזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת מִצְוַת סֻכָּה בֶּהְדּוּר הֲכִי גָּדוֹל!"**.

סוֹד הַנִּעְנוּעִים

כָּל זֶה הוּא מְעַט מִמַּעֲלַת קְדֻשַּׁת הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה, וּבְנוֹסָף יֵשׁ לָנוּ גַּם כֵּן אֶת מִצְוַת נְטִילַת ד' מִינִים בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה, שֶׁמְּנַעְנְעִים לְכָל ד' הָרוּחוֹת, מַעְלָה וּמַטָּה, תְּחִלָּה לְדָרוֹם - הָרוֹמֵז עַל חָכְמָה, שֶׁמְּבַקְּשִׁים מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁנִּזְכֶּה לְחָכְמָה, כִּי 'הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים יַדְרִים' (בָּבָא בָּתְרָא כה:), וְאַחַר כָּךְ לְצָפוֹן, וּמְסֻגָּל לְבַקֵּשׁ

אָז עַל יְלָדִים, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים יז, יד) "וּצְפוּנְךָ תְּמַלֵּא בִטְנָם", וְאַחַר כָּךְ מִזְרַח וּמַעֲרָב - שֶׁזֶּה אָחוֹר וְקֶדֶם, עִנְיָן שֶׁל 'רָצוֹא וָשׁוֹב' (עֵיֵן לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן ו), וְכֵן מַעְלָה וּמַטָּה - גִּלּוּי הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הֵן בַּעֲלִיָּה וְהֵן בַּיְרִידָה, שֶׁזֶּהוּ כָּל לְמוּדוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל (שָׁם חֵלֶק ב, סִימָן סח), אַתָּה נִמְצָא בַּעֲלִיָּה? תְּגַלֶּה שָׁם אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא [וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁהַצַּדִּיק אוֹמֵר תּוֹרָה גַּם לַמַּלְאָכִים, כִּי מַלְאָכִים אֵינָם יוֹדְעִים בְּדִיּוּק אֶת הַמָּקוֹר, אֶלָּא "בָּרוּךְ כְּבוֹד הֲוָיָ"ה **מִמְּקוֹמוֹ**", וְלָכֵן הַצַּדִּיק גַּם לָהֶם מְגַלֶּה תּוֹרָה, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל 'מַעְלָה'], וְכַמּוּבָן גַּם כֵּן עִנְיָן שֶׁל 'מַטָּה' - לֹא מְשַׁנֶּה הֵיכָן אַתָּה, תָּמִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אִתְּךָ!

אוֹחֵז אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כִּבְיָכוֹל

וְכַמָּה מְסֻגָּל לָאָדָם לְהִתְבּוֹדֵד אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהוּא עִם הַד' מִינִים, לְדַבֵּר כַּמָּה דִּבּוּרִים לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לְהָשִׂיחַ לִבּוֹ אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא; מִצְוַת נְטִילַת ד' מִינִים הִיא מִצְוָה כָּל כָּךְ מְיֻחֶדֶת וְנִפְלָאָה, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִים בַּ'יְהִי רָצוֹן' הַמְקֻבָּל בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל לְאוֹמְרוֹ: **"יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹקַי וֵאלֹקֵי אֲבוֹתַי, בִּפְרִי עֵץ הָדָר וְכַפּוֹת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ עָבוֹת וְעַרְבֵי נָחַל אוֹתִיּוֹת שִׁמְךָ הַמְיֻחָד"** - כִּי ד' הַמִּינִים רוֹמְזִים לְד' אוֹתִיּוֹת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם אוֹחֵז אֶת הַד' מִינִים, הֲרֵי שֶׁהוּא אוֹחֵז אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ כִּבְיָכוֹל, וְלָכֵן מְאֹד מְסֻגָּל לְהִתְבּוֹדֵד בְּעֵת שֶׁאוֹחֵז בָּהֶם.

לִזְכֹּר שֶׁשְּׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עָלֵינוּ!

וּמַמְשִׁיכִים שָׁם בַּ'יְהִי רָצוֹן' לוֹמַר: **"תְּקָרֵב אֶחָד אֶל אֶחָד וְהָיוּ לַאֲחָדִים בְּיָדִי, וְלֵידַע אֵיךְ שִׁמְךָ נִקְרָא עָלַי"** – כִּי אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁשְּׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שָׁרוּי עָלָיו, וְזֶה מִתְקַיֵּם דַּיְקָא עַתָּה, אַחַר שֶׁזָּכִינוּ לַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ - יוֹם הַכִּפּוּרִים, וְעַד חַג הַסֻּכּוֹת יֵשׁ ד' יָמִים הַנִּקְרָאִים "שָׁם ה'" (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן סו), כִּי דַּיְקָא אַחַר הַטָּהֳרָה שֶׁל יוֹם כִּפּוּר מִתְגַּלֶּה אֵיךְ שֶׁשְּׁמוֹ יִתְבָּרַךְ נִקְרָא עָלֵינוּ, וְאָדָם צָרִיךְ לִזְכֹּר זֹאת תָּמִיד, וְלָדַעַת אֶת אֲשֶׁר מוּבָא בְּדִבְרֵי הַצַּדִּיקִים (זֶרַע קֹדֶשׁ, פָּרָשַׁת כִּי תָבוֹא) בְּשֵׁם הַקַּדְמוֹנִים, שֶׁעַל כְּתֵרוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כָּתוּב **"לִי עַמִּי יִשְׂרָאֵל"** - עַם יִשְׂרָאֵל הוּא עַמּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא מַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ עֲלֵיהֶם!

הֶמְשֵׁךְ בֵּאוּר הַ'יְהִי רָצוֹן'

מַמְשִׁיכִים וְאוֹמְרִים בַּ'יְהִי רָצוֹן': **"וְיִרְאוּ מְגֻאָּשַׁת אֵלַי"** – הָבָה וְנִתְבּוֹנֵן: עַל מִי זֶה מְדֻבָּר? כָּאן מְדֻבָּר עַל כְּלָל הַמַּזִּיקִים וְהַמְקַטְרְגִים, כָּל מִינֵי קְלִפּוֹת וְטֻמְאָה, שֶׁאֶזְכֶּה שֶׁ"יִּרְאוּ מְגֻאָּשַׁת אֵלַי" – שֶׁיִּפַּחֲדוּ לְהִתְקָרֵב אֵלַי, וְכִדְמָצִינוּ גַּבֵּי הַתְּפִלִּין הַקְּדוֹשׁוֹת, שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כח, י): **"וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָּ"**, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ו.): 'אֵלּוּ תְּפִלִּין שֶׁבָּרֹאשׁ'.

[אַגַּב, בְּדִבְרֵי הַגְּמָרָא פֹּה דִּקְדְּקוּ צַדִּיקִים וְשַׁאֲלוּ: מַהוּ 'אֵלּוּ תְּפִלִּין **שֶׁבָּרֹאשׁ**'? לְכְאוֹרָה הָיָה צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּתוּב 'אֵלּוּ תְּפִלִּין **שֶׁעַל הָרֹאשׁ**', וּמַהוּ **"שֶׁבָּרֹאשׁ"**? הַתְּשׁוּבָה הִיא, שֶׁכָּאן מְדֻבָּר עַל קְדֻשַּׁת וְאוֹר הַתְּפִלִּין, הַיְנוּ פְּנִימִיּוּת מִצְוַת תְּפִלִּין, דְּהִנֵּה בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב לֹא מַנִּיחִין תְּפִלִּין, אַךְ הָאָרַת הַתְּפִלִּין, דְּבֵקוּת הַתְּפִלִּין, קְדֻשַּׁת הַתְּפִלִּין, בְּוַדַּאי יֶשְׁנָהּ וְקַיֶּמֶת, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה שֶׁמִּתְקַיֵּם בּוֹ "תְּפִלִּין **שֶׁבָּרֹאשׁ**" - הַיְנוּ **בְּתוֹךְ רֹאשׁוֹ**, שֶׁהַמֹּחִין שֶׁל הַתְּפִלִּין בְּתוֹכוֹ].

׳שֶׁפַע בְּרָכוֹת מִדַּעַת עֶלְיוֹן׳

מַמְשִׁיכִים שָׁם וְאוֹמְרִים: **"וּבְנַעֲנוּעִי אוֹתָם תַּשְׁפִּיעַ שֶׁפַע בְּרָכוֹת מִדַּעַת עֶלְיוֹן לִנְוֵה אַפִּרְיוֹן לִמְכוֹן בֵּית אֱלֹקֵינוּ"** – אָכֵן מַזְכִּירִים כָּאן מֻשָּׂגִים קְצָת גְּבוֹהִים, אַךְ עָלֵינוּ לְהָבִין זֹאת בְּפַשְׁטוּת: עַל יְדֵי נַעֲנוּעֵי ד׳ מִינִים אָדָם זוֹכֶה לְהַשְׁפִּיעַ שֶׁפַע בְּרָכוֹת "מִדַּעַת עֶלְיוֹן" - מֵהַמָּקוֹם הֶכִי גָּבוֹהַּ, אָדָם זוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ יְשׁוּעוֹת וְהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת, וְכַנַּ"ל, לְהֵיכָן? "לִנְוֵה אַפִּרְיוֹן" - שֶׁזֶּה חֵפֶץ, "לִמְכוֹן בֵּית אֱלֹקֵינוּ" - עִנְיַן שֶׁל הַשְׁרָאַת הַשְׁכִינָה, וְהַהֶבְנָה בְּפַשְׁטוּת: אָדָם זוֹכֶה לֶאֱמוּנָה חֲזָקָה עַד שֶׁמַּמְשִׁיךְ אֶת שֶׁפַע הַבְּרָכוֹת לְכָאן לָעוֹלָם הַזֶּה, וְזוֹכֶה לַעֲשׂוֹת מִשְׁכָּן לַשְׁכִינָה, שֶׁזֶּה פֵּרוּשׁ "לִנְוֵה אַפִּרְיוֹן לִמְכוֹן בֵּית אֱלֹקֵינוּ".

לְנַעֲנֵעַ בְּתוֹךְ הַסֹּכָּה

וּלְזֶה זוֹכִין בְּעִקָּר בְּתוֹךְ הַסֹּכָּה הַקְּדוֹשָׁה - שֶׁשָּׁם יֵשׁ עִנְיָן גָּדוֹל לְנַעְנֵעַ אֶת הַד׳ מִינִים, כִּי הִיא צֵל הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁאָדָם מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֶת כָּל הָאוֹרוֹת הַנִּפְלָאִים הַלָּלוּ עַל יְדֵי הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַהֶפֵךְ מִ׳צֵּל הָאֱמוּנָה׳

וְהִנֵּה כָּאָמוּר, הַסֹּכָּה הַקְּדוֹשָׁה הִיא ׳צֵּל הָאֱמוּנָה׳ – שֶׁאָדָם נִכְנָס אֶל הַסֹּכָּה וּמֵקֵף בִּשְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, אַךְ כְּדֵי לִזְכּוֹת לָזֶה, צְרִיכִים לְהִשָּׁמֵר וּלְהִזָּהֵר מֵהַהֶפֵךְ שֶׁל אוֹתוֹ צֵל קָדוֹשׁ, אִם כֵּן עָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן: מַהוּ ה"זֶה לְעֻמַּת זֶה" כְּנֶגֶד הַקְּדֻשָּׁה הַנִּשְׂגָּבָה הַזֹּאת? הַהֶפֵךְ מִ׳**צֵּל**׳ הוּא **׳לֵץ׳**; מָה הַהֶפֵךְ מֵאֱמוּנָה? לֵיצָנוּת; **אֵצֶל רַבֵּנוּ אֵין מָקוֹם לְלֵצָנוּת! אֵין מָקוֹם לְבְדִיחוֹת וְסִפּוּרֵי דְּבָרִים שֶׁל לֵיצָנוּת! כְּלָל וּכְלָל לֹא!**

עַכְשָׁו תַּגִּידוּ בְּדִיחוֹת...

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ נָתַן ג׳ תְּנָאִים כְּדֵי לְסַפֵּר בְּדִיחוֹת[א]: א. שֶׁלֹּא יִהְא נִבּוּל פֶּה. ב. שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לָאָדָם הֲנָאָה מִזֶּה [הַיְנוּ גַּבְהוּת וְגַדְלוּת שֶׁאוֹמֵר אֵיזֶה דָּבָר מְעַנְיֵן]. ג. שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן עַל הַשֵּׁנִי [הַיְנוּ לְדַקֵּר מִשֶּׁהוּ בַּאֲמִירַת הַבְּדִיחָה]. וְסִיֵּם רַבֵּנוּ זַ"ל: **"עַכְשָׁו תַּגִּידוּ בְּדִיחוֹת"**... כְּאוֹמֵר שֶׁכִּמְעַט וְלֹא יִמָּלֵט שֶׁהַמְסַפֵּר בְּדִיחוֹת עוֹבֵר עַל אֶחָד מִג׳ תְּנָאִים אֵלּוּ - אוֹ שֶׁמְּחַפֵּשׂ גְּדֻלָּתוֹ, אוֹ שֶׁמְּכַוֵּן כְּדֵי לְהַכְאִיב וְלַעֲשׂוֹת צְחוֹק מֵאַחֵר, אוֹ שֶׁזֶּה נִבּוּל פֶּה רַחֲמָנָא לִצְלָן... **לֵיצָנוּת זֶה דָּבָר חָמוּר מְאֹד!**

לֵיצָנוּת הִיא הֶפֵךְ קְדֻשַּׁת הַסֻּכָּה

וּבָזֶה אֶפְשָׁר לְהָבִין הֵיטֵב אֶת עִנְיַן הַשַּׂיכוּת לְסֻכָּה, כִּי הֲלֹא כָּאָמוּר סֻכָּה הִיא ׳צִלָּא דִּמְהֵימָנוּתָא׳ - **צֵל** הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהַהֶפֵךְ מִקְּדֻשָּׁה זוֹ הִיא טֻמְאַת הַלֵּץ, שֶׁזּוֹ הַטֻּמְאָה שֶׁל עֲמָלֵק, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (שְׁמוֹת רַבָּה כז, ו): **"לֵץ תַּכָּה"** (מִשְׁלֵי יט) - **זֶה עֲמָלֵק**; שֶׁזּוֹ הַטֻּמְאָה הַמְנַסָּה לְקָרֵר אֶת הָאָדָם וּלְהַרְחִיקוֹ מִקְּדֻשַּׁת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה – קְדֻשַּׁת הַסֻּכָּה, הוּא מְנַסֶּה לַהֲפֹךְ אֶת **צֵל** הָאֱמוּנָה לְלֵצָנוּת, מְנַסֶּה לַעֲקֹר אֶת הָאָדָם מִקְּדֻשַּׁת עֲנָנֵי הַכָּבוֹד - שֶׁזּוֹ הַסֻּכָּה, שֶׁאָז נִמְצָאִים בְּעַנְנֵי הַכָּבוֹד, וּכְדִבְרֵי הַפָּסוּק (וַיִּקְרָא כג, מג): **"לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם"** - **"בְּהוֹצִיאִי"** בִּלְשׁוֹן הֹוֶה כְּתִיב, הַיְנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, כִּי

א וּבְזוֹ הַלָּשׁוֹן אָמַר: **אִיר קֶענְט זָאגֶן וועֶרטֶלעךְ, אָבֶּער נָאר מִיט דְּרֵיי תְּנָאִים: א. סָע זָאל נִישְׁט זַיין קֶיין נִבּוּל פֶּה. ב. עָר זָאל נִישְׁט מֵיינֶען יֶענֶעם, הַיְינְט זָאגְט וועֶרטֶלעךְ...**

הַתּוֹרָה הִיא נִצְחִית, זֶה לֹא דָּבָר שֶׁהָיָה פַּעַם וְנִגְמַר... אֶלָּא צְרִיכִים לְהַחְדִּיר זֹאת הֵיטֵב בְּלִבֵּנוּ, וְלָכֵן לֹא כָּתְבָה הַתּוֹרָה "לְמַעַן **תִּזְכְּרוּ** כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי" וְגוֹ', הַיְנוּ עִנְיָן שֶׁל **זָכָרוֹן** עַל יְדֵי הַסֻּכָּה, אֶלָּא "לְמַעַן **יֵדְעוּ**" - יִזְכּוּ **לָ'דַּעַת'** הַזֹּאת, לְהָבִין אֵיךְ שֶׁקְּדֻשַּׁת עֲנָנֵי הַכָּבוֹד מַמְשִׁיכִין בְּאֹפֶן תָּמִידִי עַל יְדֵי אוֹר הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה!

[וּמֵרָחוֹק תָּבִין וְתַשְׂכִּיל עַל פִּי כָּל הַנַּ"ל, מַדּוּעַ בְּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק הֵצֵרַךְ יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן **לָצֵאת** מֵעֲנָנֵי הַכָּבוֹד לְהִלָּחֵם בַּעֲמָלֵק (עֵין רַשִׁ"י שְׁמוֹת יז, ט: "וְצֵא הִלָּחֵם – צֵא מִן הֶעָנָן"), מָה הַהַדְגָּשָׁה בַּ"יְצִיאָה" שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ? אַךְ עַל פִּי כָּל הַנַּ"ל יוּבַן הֵיטֵב, כִּי הֲלֹא טֶמְאַת עֲמָלֵק הִיא בְּדִיּוּק הַהֶפֶךְ מֵאוֹר הַסֻּכָּה - עֲנָנֵי הַכָּבוֹד, וּבִשְׁבִיל זֶה צְרִיכִין **"לָצֵאת"** וּלְהִלָּחֵם בּוֹ, כִּי הוּא עוֹמֵד חוּץ לִקְדֻשָּׁה זוֹ, וּמְחַפֵּשׂ רַק אֵיךְ לְרַחֵק מִקְּדֻשָּׁה זוֹ, וִיהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן זָכָה לְמַדְרֵגָה זוֹ שֶׁיָּכֹל לָצֵאת חוּץ לְעַנְנֵי הַכָּבוֹד וּלְהִלָּחֵם בּוֹ, שֶׁזּוֹ עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת הָאֱמוּנָה - **צֵל** הָאֱמוּנָה, וּלְבַטֵּל טֶמְאַת עֲמָלֵק - **לֵץ** טָמֵא, וְהָבֵן הֵיטֵב לְמַעֲשֶׂה].

תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה

אֵלּוּ הֵם הַלְּמוּדִים הַנִּפְלָאִים שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בַּחַג הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה – חַג הַסֻּכּוֹת, וּכְשֶׁזּוֹכִים לָדַעַת מִכָּאֵלּוּ לְמוּדִים, וּלְקַיְּמִם אוֹתָם לְמַעֲשֶׂה, אֲזַי אָז זוֹכִין שֶׁמִּתְקַיֵּם הַכָּתוּב עַל חַג הַסֻּכּוֹת, שֶׁאָז הוּא זְמַן שֶׁל **'תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה'**.

בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כִּפּוּר יֶשְׁנָהּ 'תְּשׁוּבָה מִיִּרְאָה', כִּי הָיוּ לָנוּ יְמֵי דִּין וּמִשְׁפָּט, וְיֵשׁ עִנְיָן שֶׁל 'יִרְאַת הָעֹנֶשׁ', וְעַל כֵּן שָׁבִים אָז בִּתְשׁוּבָה, שֶׁאָכֵן 'יִרְאַת הָעֹנֶשׁ' זֶה דָּבָר נָחוּץ מְאֹד (כַּמּוּבָא בְּשִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן ה), אַךְ עִקַּר הַשְׁלֵמוּת הִיא כְּשֶׁזּוֹכִין לִ'תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה', שֶׁעָלֶיהָ אִיתָא (יוֹמָא פו:) **"עֲוֹנוֹתָיו נִתְהַפְּכִין לִזְכֻיּוֹת"**, וְזֶה מִתְקַיֵּם עַתָּה בֶּחָג הַסֻּכּוֹת, שֶׁהוּא "זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ", וּמִתְקַיֵּם (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ו) "וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי" עַל יְדֵי הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה, וְשָׁבִים בִּתְשׁוּבָה מֵאַהֲבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַחֵטְא נֶהְפַּךְ לְנוֹי סֻכָּה!

וּבָזֶה אָמְרוּ צַדִּיקִים דָּבָר נִפְלָא עַל הָא דְּאִיתָא בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (אֹרַח חַיִּים, סִימָן תקפג, סְעִיף ב) שֶׁלֹּא אוֹכְלִים אֱגוֹזִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה [וּמִנְהַג צַדִּיקִים כָּךְ הוּא לֹא רַק בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֶלָּא בְּכָל הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים - עַד שִׂמְחַת תּוֹרָה, שֶׁאָז אוֹכְלִים אֱגוֹזִים], מַדּוּעַ? כִּי אֱגוֹ"ז בְּגִימַטְרִיָּא חֵטְ"א, וְלֹא רוֹצִים לְהַזְכִּיר עִנְיָן שֶׁל חֵטְא בְּיָמִים אֵלּוּ.

בְּרַם, מָצִינוּ בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סֻכָּה י.), כְּשֶׁמַּזְכִּירִין אֶת עִנְיָן קִשּׁוּטֵי הַסֻּכָּה[ב], מַזְכִּירִים שָׁם גַּם כֵּן "אֱגוֹזִים", וְלִכְאוֹרָה אִם לֹא אוֹכְלִים אוֹתָם מֵחֲמַת אִי-הַזְכָּרַת הַחֵטְא, הֵיאַךְ תּוֹלִים אוֹתָם לְשֵׁם נוֹי וְקִשּׁוּט?

בֵּאֲרוּ צַדִּיקִים: בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַתְּשׁוּבָה הִיא 'תְּשׁוּבָה מִיִּרְאָה', וּבֶאֱמֶת לֹא מַזְכִּירִים אָז שׁוּם עִנְיָן שֶׁל חֵטְא וְעָוֹן כְּלָל וּכְלָל, אַךְ עַתָּה בֶּחָג הַסֻּכּוֹת, הַתְּשׁוּבָה הִיא 'תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה', וְכָל הָעֲוֹנוֹת מִתְהַפְּכִים לִזְכֻיּוֹת כַּנַּ"ל, אִם כֵּן אַדְרַבָּה, עַתָּה לוֹקְחִים אֶת הָאֱגוֹזִים - הָרוֹמְזִים לְעִנְיַן שֶׁל חֵטְא, וְתוֹלִין אוֹתָם

ב אַגַּב, כָּאן אָנוּ רוֹאִים שֶׁעִנְיַן שֶׁל 'נוֹי סֻכָּה' – לְקַשֵּׁט אֶת הַסֻּכָּה, כְּבָר מוּבָא בַּגְּמָרָא, וְהוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְיֵשׁ חֲשִׁיבוּת גְּדוֹלָה לְנוֹי מִצְוָה, וּצְרִיכִים לְפָאֵר וּלְקַשֵּׁט אֶת הַסֻּכָּה בְּכָל מִינֵי קִשּׁוּטִין מְפֹאָרִים.

לְנוֹי סֵכָּה, לְהוֹרוֹת שֶׁעַתָּה הַחֵטְא נֶהְפַּךְ לְנוֹי וּפְאֵר! הֶעָוֹן נֶהְפַּךְ לִזְכוּת!

רִאשׁוֹן לְחֶשְׁבּוֹן עֲוֹנוֹת?

וּבָזֶה מוּבָן גַּם כֵּן דִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא אֱמֹר כב) עַל הַפָּסוּק (וַיִּקְרָא כג, מ) "וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן": **"וְכִי רִאשׁוֹן הוּא? וַהֲלֹא יוֹם חֲמִשָּׁה־עָשָׂר הוּא, וְאַתָּה אָמַרְתָּ 'בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן'. אֶלָּא רִאשׁוֹן הוּא לְחֶשְׁבּוֹן עֲוֹנוֹת"**; כְּלוֹמַר, בְּיוֹם כִּפּוּר נִמְחֲלוּ כָּל הָעֲוֹונוֹת, וּבְאַרְבַּעַת הַיָּמִים שֶׁאַחַר כָּךְ הָיוּ טְרוּדִים בַּהֲכָנוֹת לַחַג, וּבְהַגִּיעַ הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל חַג הַסֻּכּוֹת, אָז הוּא הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן לְחֶשְׁבּוֹן הָעֲוֹנוֹת...

וְלִכְאוֹרָה יִפָּלֵא, דַּוְקָא בִּקְדֻשַּׁת הֶחָג הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא – חַג הַסֻּכּוֹת - מַתְחִילִין עֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְהִמָּנוֹת? וְכִי עַד עַתָּה לֹא הָיוּ שׁוּם עֲוֹנוֹת?...

פֵּרְשׁוּ הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים (קְדֻשַּׁת לֵוִי, רֵישׁ פָּרָשַׁת הַאֲזִינוּ): חַג הַסֻּכּוֹת הוּא **"רִאשׁוֹן לְחֶשְׁבּוֹן עֲוֹנוֹת"** הַיְנוּ שֶׁזֶּה הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁמַּתְחִילִים לְחַשֵּׁב אֶת הָעֲוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם כְּדֵי לַהֲפֹךְ אוֹתָם עַתָּה לְמִצְוֹת, כִּי כָּאמוּר עַתָּה שָׁבִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּתְשׁוּבָה שֶׁהִיא בָּאָה מֵאַהֲבָה, וְעַל יְדֵי תְּשׁוּבָה זוֹ כָּל הָעֲוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לִזְכֻיּוֹת כַּנַּ"ל, אִם כֵּן בְּוַדַּאי שַׁפִּיר הוּא **"רִאשׁוֹן לְחֶשְׁבּוֹן עֲוֹנוֹת"**... וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן כב) עַל הַפָּסוּק (יִרְמְיָהוּ נ, כ) "בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם ה' יְבֻקַּשׁ אֶת עֲוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ", שֶׁלֶּעָתִיד לָבוֹא יַחְפְּשׂוּ עוֹד וְעוֹד עֲוֹנוֹת כְּדֵי לְהָפְכָן לְמִצְוֹת, כִּי אָז תִּהְיֶה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְכוּ', כַּמְבֹאָר שָׁם.

"פִּסֹּלֶת גֹּרֶן וְיֶקֶב"

וְזֶהוּ כָּל הַסּוֹד שֶׁל הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנַ"ת זַ"ל (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, הִלְכוֹת סֻכָּה, הֲלָכָה ו), שֶׁזֶּה סוֹד הַסֻּכָּה, הֲנַעֲשֶׂה דַּיְקָא מִ"פִּסֹּלֶת גֹּרֶן וְיֶקֶב", וְכִדְאִיתָא בַּגְּמָרָא (סֻכָּה יב.) עַל הַפָּסוּק (דְּבָרִים טז, יג) "חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ" – 'בִּפְסֹלֶת גֹּרֶן וְיֶקֶב הַכָּתוּב מְדַבֵּר', דְּהַיְנוּ דַּיְקָא מִן הַפְּסֹלֶת עוֹשִׂים אֶת הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה, לוֹקְחִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הֲכִי פְּחוּתִים וְעִמָּם מְסַכְּכִים אֶת הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשָׁה!

וְהַלִּמּוּד שֶׁיּוֹצֵא מֵהָעִנְיָן שֶׁל **'פִּסֹּלֶת גֹּרֶן וְיֶקֶב'** לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה, דְּהִנֵּה **'גֹּרֶן'** הוּא לָשׁוֹן שֶׁל **'גָּרוֹן'**, "פִּסֹּלֶת גֹּרֶן" הַיְנוּ שֶׁאָדָם לֹא זָכָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַגָּרוֹן שֶׁלּוֹ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה הַחוֹלֶפֶת, וְנַעֲשָׂה אֵצֶל גְּרוֹנוֹ עִנְיָן שֶׁל פְּסֹלֶת, הוּא הִגִּיעַ עַל יְדֵי גְּרוֹנוֹ לְמַצָּב שֶׁל פְּסֹלֶת, אַף עַל פִּי כֵן עַתָּה בֶּחָג הַסֻּכּוֹת דַּיְקָא מִזֶּה עוֹשִׂים אֶת הַסֻּכָּה הַקְּדוֹשׁ, מְעוֹרְרִים אוֹתָךְ: **תַּתְחִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַגָּרוֹן שֶׁלְּךָ לְדְבָרִים טוֹבִים!**

וְכֵן, אֲפִלּוּ אִם לֹא זָכִית כָּל הַשָּׁנָה לִהְיוֹת בָּקִי הֵיטֵב בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל **'פִּסֹּלֶת יֶקֶב'** – 'יֶקֶב' אוֹתִיּוֹת 'בָּקִי', עַתָּה בֶּחָג הַסֻּכּוֹת, תִּזְכֶּה לַבְּקִיאוּת הַנִּחוּצָה הַזֹּאת, תִּזָּכֶה אֶת נִשְׁמָתְךָ בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, **תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה!**

שְׁמִירָה עַל קְדֻשַּׁת חֹל הַמּוֹעֵד

טֶרֶם נַחְתּוֹם דְּבָרֵינוּ, מִן הַחוֹבָה לְעוֹרֵר עַל יְמֵי חֹל הַמּוֹעֵד הַקְּדוֹשִׁים שֶׁאָנוּ עוֹמְדִים בְּפִתְחָם, שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל קְדֻשַּׁת שֶׁל יָמִים אֵלּוּ, וּלְכַבְּדָן כְּדָבָעִי, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי הַמִּשְׁנָה (אָבוֹת ג, יא) **"הַמְחַלֵּל אֶת הַקָּדָשִׁים, וְהַמְבַזֶּה אֶת**

הַמּוֹעֲדוֹת וְכוּ' אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא"; וְאִיתָא שָׁם בְּדִבְרֵי הַבַּרְטֶנוּרָא: **"וְהַמְבַזֶּה אֶת הַמּוֹעֲדוֹת. יָמִים שֶׁל חֹל הַמּוֹעֵד, עוֹשֶׂה בָּהֶן מְלָאכָה אוֹ נוֹהֵג בָּהֶן מִנְהָג חֹל בָּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה"**; כָּל כָּךְ חֲמוּר הָעִנְיָן שֶׁל קְדֻשַּׁת יְמֵי חֹל הַמּוֹעֵד!

בְּיָמִים קְדוֹשִׁים אֵלּוּ צְרִיכִים לְלַבֵּשׁ בְּגָדִים מְכֻבָּדִים, וְכֵן לֶאֱכֹל סְעֻדּוֹת לִכְבוֹד הַיּוֹם, וּבְפָרָט כְּשֶׁנּוֹסְעִים לְטִיּוּלִים כַּנָּהוּג, צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לְאָן נוֹסְעִים וְהֵיכָן נִמְצָאִים וְכוּ', שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל מִתּוֹךְ קְדֻשָּׁה וּצְנִיעוּת וְכוּ', לְהַזְהִיר שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה בְּתַכְלִית הַקְּדֻשָּׁה וְהַטָּהֳרָה.

כַּמָּה נִפְלָא שֶׁמְּאַרְגְּנִים טִיּוּל קְהִלָּתִי לְעִיר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם, אֶל הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, אֵיזֶה טִיּוּל קָדוֹשׁ זֶה! מוּבָא בְּדִבְרֵי הָרִאשׁוֹנִים, שֶׁגַּם בְּיָמֵינוּ אָנוּ, שֶׁאֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם, יֵשׁ עִנְיָן גָּדוֹל לַעֲלוֹת לִירוּשָׁלַיִם, לִשְׁהוֹת אֵצֶל מְקוֹם הַמִּקְדָּשׁ, אַף שֶׁאָסוּר עֲדַיִן לְהִכָּנֵס מַמָּשׁ לִפְנִים, אַף עַל פִּי כֵן מַגִּיעִים עַד הֵיכָן שֶׁיְּכוֹלִין, וּמִתְעוֹרְרִים בִּתְשׁוּקָה וְכִסּוּפִים לְבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְזוֹכִים לִפְעֹל שָׁם יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת...

הַמִּצְוָה הֲכִי קָשָׁה...

צְרִיכִים לִזְכֹּר הֵיטֵב שֶׁכָּל חַג הַסֻּכּוֹת הוּא **"זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ"**, שֶׁעָלָיו כְּתִיב (דְּבָרִים טז, טו) **"וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ"** – לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה! מוּבָא בְּדִבְרֵי הַגְרָ"א זי"ע, שֶׁזּוֹ הַמִּצְוָה הֲכִי קָשָׁה שֶׁל הַיּוֹם טוֹב - לִהְיוֹת "אַךְ" שָׂמֵחַ! 'רַק' בְּשִׂמְחָה! וְלֹא לִתֵּן לְשׁוּם עַצְבוּת לְהִכָּנֵס כְּלָל וּכְלָל!

וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לִתְשׁוּבָה אֲמִתִּית – 'תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה' כַּנַּ"ל, וְהַסּוֹד הוּא בַּמִּלִּים "וְהָיִיתָ **אַ"ךְ** שמח" – **אַ"ךְ** בְּגִימַטְרִיָּא עֶשְׂרִים וְאַחַת, כְּמִנְיַן שֵׁם הַתְּשׁוּבָה - **אֶהְיֶ"ה**, כִּי זוֹהִי שְׁלֵמוּת הַתְּשׁוּבָה, כְּשֶׁהִיא דַּיְקָא מִתּוֹךְ שִׂמְחָה!

יְזַכֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְכָל זֶה בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים, וְנִזְכֶּה בְּקָרוֹב לִרְאוֹת בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה, אָמֵן וְאָמֵן.

***

שַׁבָּת חֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת

לֵיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ

בְּלֵיל שַׁבָּת חֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת תשפ"ג, דִּבֵּר מו"ר שְׁלִיטָ"א דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן פ', הַמְדַבֵּר מִקְּדֻשַּׁת יוֹסֵף הַצַּדִּיק - הָאֶשְׁפִּיזִין קַדִּישָׁא שֶׁל הַיּוֹם

פָּתַח וְאָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א: **"שַׁבָּת חֹל הַמּוֹעֵד"** סֻכּוֹת, הִיא שַׁבָּת מְיֻחֶדֶת מְאֹד, שֶׁבָּהּ מִתְחַבְּרִין ג' עִנְיָנִים יַחַד: **'שַׁבָּת'**, **'חֹל'** ו**'מוֹעֵד'**, וְלִכְאוֹרָה מַה נִּכְנַס לָשׁוֹן שֶׁל **'חֹל'** אֵצֶל שַׁבָּת זוֹ? אַךְ לִמּוּד נִפְלָא יֵשׁ בָּזֶה: **'שַׁבָּת'**, **'חֹל'**, **'מוֹעֵד'**, בָּא לְלַמֵּד אֶת הָאָדָם, שֶׁשִּׁשֶּׁת הָרְגָלִים שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בַּמַּעְגָּל הַשָּׁנָה, הֵם לֹא בָּאִים רַק כְּדֵי לְקַיְּמָם וְלַעֲשׂוֹתָם בְּאוֹתָם הַתַּאֲרִיכִים הַכְּתוּבִים בַּתּוֹרָה וְתוּ לֹא, אֶלָּא ג' הָרְגָלִים בְּג' תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה הֵם כְּדֵי שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לִשְׂאֹב מֵהֶם שִׂמְחָה וְחִיּוּת לְכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ, וּבְיוֹתֵר בְּשַׁבָּתוֹת שֶׁבָּהֶם, כִּי אָכֵן בְּכָל הַשָּׁנָה יֵשׁ לָנוּ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּשַׁבּוּעַ אֶת שַׁבַּת קֹדֶשׁ, אַךְ פְּעָמִים שֶׁגַּם זֶה נִהְיָה אֵצֶל אָדָם כְּ'דָּבָר שֶׁבְּשִׁגְרָה', וּצְרִיכִין אֶת הַיָּמִים טוֹבִים כְּדֵי לְמָשְׁךְ מֵהֶם הַחִיּוּת הַנַּ"ל, וּבְיוֹתֵר בְּשַׁבָּתוֹת שֶׁבָּהֶם, וְעַל כֵּן נִקְרֵאת שַׁבָּת זוֹ **'שַׁבָּת חֹל הַמּוֹעֵד'**, שֶׁבּוֹ מִתְחַבְּרִין ג' עִנְיָנִים אֵלּוּ לְהוֹרוֹת שֶׁמַּמְשִׁיכִים אֶת שִׂמְחַת הַ**'מּוֹעֵד'** וְשִׂמְחַת הַ**'שַּׁבָּת'** שֶׁבּוֹ אֶל כָּל יְמוֹת הַ**'חֹל'** שֶׁל הַשָּׁנָה.

וְעַל כֵּן אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א, סִימָן ל) שֶׁשִּׁשֶּׁת הָרְגָלִים הֵם הַלֵּב שֶׁל הַשָּׁנָה, כִּי כְּמוֹ שֶׁהַלֵּב הוּא עִקַּר חִיּוּת הָאָדָם וְקִיּוּמוֹ, כֵּן הוּא בְּשִׁשֶּׁת הָרְגָלִים, שֶׁהֵם מְפִיחִים הַחִיּוּת וְהַשִּׂמְחָה הַזֹּאת, וְלֹא לִזְמַנָּם גְּרִידָא, אֶלָּא לְכָל מֶשֶׁךְ יְמוֹת הַשָּׁנָה הַבָּאִים לְאַחֲרֵיהֶם.

וְהִנֵּה, הָאֶשְׁפִּיזִין קַדִּישָׁא שֶׁיֵּשׁ בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ זוֹ הוּא הָאֶשְׁפִּיזִין שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק; רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א, סִימָן פ), שֶׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק הוּא בְּחִינַת מְסִירוּת נֶפֶשׁ, וְעָלֵינוּ לְהָבִין: מַהוּ עִנְיָן 'מְסִירוּת נֶפֶשׁ', וְאֵיךְ יֵשׁ בָּזֶה לִמּוּד לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה לְחַיֵּי הַיּוֹם-יוֹם שֶׁלָּנוּ, לִמּוּד שֶׁיְּלַוֶּה אוֹתָנוּ לְמֶשֶׁךְ כָּל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ.

בְּמַהוּת הַמֻּשָּׂג 'מְסִירוּת נֶפֶשׁ', מָצִינוּ בְּדִבְרֵי הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע (צֶעטיל קָטָן, אות א) שֶׁיֵּשׁ אֶפְשָׁרוּת לָאָדָם לְקַיֵּם זֹאת גַּם בַּחַיִּים חַיּוּתוֹ, וְזֹאת עַל יְדֵי שֶׁיִּדְמֶה בְּנַפְשׁוֹ וְיִצַּיֵּר בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵשׁ גְּדוֹל וְנוֹרָא בּוֹעֵר לְפָנָיו עַד לֵב הַשָּׁמַיִם, וְהוּא בְּשְׁבִיל קְדֻשַּׁת ה' יִתְבָּרַךְ שׁוֹבֵר אֶת טִבְעוֹ, וּמַפִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהָאֵשׁ עַל קִדּוּשׁ ה' יִתְבָּרַךְ, וּמַחְשָׁבָה טוֹבָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְצָרְפָהּ לְמַעֲשֶׂה, וְעַל כֵּן חָשִׁיב כְּאִלּוּ מָסַר נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מַמָּשׁ, עַיֵּן שָׁם.

אַךְ עִם כָּל זֹאת צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁגַּם בְּשִׁגְרַת הַיּוֹם-יוֹם, וּבְמַעֲשִׂים הַיּוֹם-יוֹמִיִּים, יֵשׁ לָאָדָם עִנְיָן שֶׁל מְסִירוּת נֶפֶשׁ

מַמָּשׁ, וְכִדְאִיתָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן מו): **מְסִירוּת נֶפֶשׁ יֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה**; וְזֶה מִתְבַּטֵּא בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שׁוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁיִּבְאַר:

לְמוּד הַתּוֹרָה – כַּמָּה מְסִירוּת נֶפֶשׁ צְרִיכִים כְּדֵי שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ קְבִיעוּת חֶזָקָה וְאֵיתָנָה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן יט), אֵיזוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ צְרִיכִים כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַתְמִיד בָּזֶה לְלֹא הֶרֶף, זֶה לֹא בָּא בְּקַלּוּת, עוֹבֵר עַל הָאָדָם מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְהוּא לִפְעָמִים צָרִיךְ לְתַפֵּס אֶת עַצְמוֹ עִם כָּל הַכֹּחוֹת לְבַל יֹאבַד סַבְלָנוּתוֹ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ בִּשְׁבִיל לְמוּד הַתּוֹרָה, חֹק בַּל יַעֲבֹר!

הִנֵּה אוֹחֲזִים אָנוּ בַּפָּרָשָׁה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל הַתּוֹרָה – 'וְזֹאת הַבְּרָכָה', כַּמָּה יָפֶה וְנָעִים לָאָדָם שֶׁזּוֹכֶה עַתָּה לְסַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה! וְאִם הָיָה חָזָק בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ לִגְמֹר הַסִּדְרָה שֶׁל אוֹתוֹ הַשָּׁבוּעַ, אֲפִלּוּ שֶׁבָּא לוֹ בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ כַּנַּ"ל, הֲרֵי שֶׁעַתָּה זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת סִיּוּם עַל כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ!

וְגַם מִי שֶׁלֹּא זָכָה עַד עַתָּה לִלְמֹד חֻמָּשׁ וְתַרְגּוּם, אַל יִתְיָאֵשׁ וְיִתְרַשֵּׁל לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא יַתְחִיל מִפָּרָשָׁה זוֹ! וְלֹא יַמְתִּין וְיִחָכֶּה עַל פָּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית... אֶלָּא כְּבָר עַתָּה יַתְחִיל וִיסַיֵּם אֶת פָּרָשַׁת וְזֹאת הַבְּרָכָה, וְתֵכֶף וּמִיָּד יַתְחִיל פָּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית... [וְיָכוֹל לְהַתְחִיל לִלְמֹד פָּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית כְּבָר מִיּוֹם רִאשׁוֹן - אוֹ אֲפִלּוּ מִמּוֹצָאֵי שַׁבָּת, וְלֹא יַמְתִּין עַד הֶחָג, כִּי לֹא נִשְׁאַר הַרְבֵּה זְמַן עַד שַׁבָּת בְּרֵאשִׁית, וַחֲבָל מְאֹד לְפַסְפֵּס כְּבָר אֶת הַפָּרָשָׁה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל הַתּוֹרָה].

וְאִם יַתְחִיל כָּךְ – יִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ כָּךְ גַּם בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה, וְיַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ חֹק קָבוּעַ: אֲנִי מִסִּים בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת הַפָּרָשָׁה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם! לֹא עוֹבֵר עָלַי שָׁבוּעַ לְלֹא לִמּוּד חֻמָּשׁ עִם הַתַּרְגּוּם! וּבְאֵלּוּ הַדַּקּוֹת סְפוּרוֹת שֶׁבָּהֶן אֲנִי לוֹמֵד זֹאת מִדֵּי יוֹם - אֵין פֶּלְאפוֹנִים, אֵין דִּבּוּרִים, אֵין עֲסָקִים, אֵין כְּלוּם, עַד שֶׁאֲנִי זוֹכֶה לְסַיֵּם אֶת הַלִּמּוּד!

וְכָאָמוּר, זֶה לֹא בְּקַלּוּת, וְיֵשׁ בָּזֶה עִנְיָן שֶׁל מְסִירוּת נֶפֶשׁ, שֶׁאָדָם מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְסַיֵּם אֶת מַה שֶּׁקָּבַע לְעַצְמוֹ, וְזֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ גַּם עַל שְׁאָר לִמּוּדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כָּל אֶחָד כְּפִי שֶׁלִּבּוֹ חָפֵץ, מַה שֶּׁקּוֹבֵעַ לְעַצְמוֹ שִׁעוּרִין כְּסִדְרָן, אַשְׁרֵי לוֹ!

תְּפִלָּה – הוּא אוֹתוֹ עִנְיָן שֶׁל מְסִירוּת נֶפֶשׁ, כִּי זֶה לֹא בָּא לָאָדָם תָּמִיד בְּקַלּוּת; מוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (חַיֵּי שָׂרָה קכד:) שֶׁהַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת (תְּהִלִּים מד, כג) "כִּי עָלֶיךָ הֹרַגְנוּ כָל הַיּוֹם", הַיְנוּ מְסִירוּת נֶפֶשׁ (כַּמּוּבָא בְּתוֹרָה מ"ו הַנַּ"ל), כִּי לֹא בְּקַל לָאָדָם לָבוֹא לִשְׁלֹשֶׁת הַתְּפִלּוֹת לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, זֶה בָּא לוֹ בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, וְכֵן עַד שֶׁבָּא - הוּא מַרְגִּישׁ מַמָּשׁ כְּמוֹ רוֹבּוֹט... [בִּזְמַנֵּינוּ אֲפִלּוּ רוֹבּוֹט מְדַבֵּר, יֵשׁ לוֹ מַכְשִׁיר שֶׁל הַקְלָטָה וְהוּא מְדַבֵּר...], אֲבָל אַף עַל פִּי כֵן לֹא שָׁת לִבּוֹ לְכָל זֹאת: **אֲנִי מִתְפַּלֵּל אֵיךְ שֶׁאֲנִי! אֲפִלּוּ כְּמוֹ רוֹבּוֹט! לֹא מְעַנְיֵן אוֹתִי! אֲנִי יוֹשֵׁב וְאוֹמֵר אֶת הַמִּלִּים!** וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר בְּפֵרוּשׁ (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן צט) עַל הַפָּסוּק (דִּבְרִים ג, כג) **"וָאֶתְחַנַּן אֶל ה'"** תָּמִיד, בֵּין בִּדְבֵקוּת וּבֵין שֶׁלֹּא בִּדְבֵקוּת!

צְדָקָה וָחֶסֶד – הוּא גַּם כֵּן עִנְיָן שֶׁל מְסִירוּת נֶפֶשׁ, וְכַמְבֹאָר בְּתוֹרָה מ"ו הַנַּ"ל, שֶׁהַמָּמוֹן הוּא הַנֶּפֶשׁ, וּכְשֶׁאָדָם

נוֹתֵן מָמוֹנוֹ לְצָדָקָה – בָּזֶה הוּא מוֹסֵר נַפְשׁוֹ מַמָּשׁ, עַיֵּן שָׁם.

וּמִלְּבַד עִנְיַן שֶׁל צְדָקָה הֲנַעֲשֶׂה עַל יְדֵי מָמוֹן, יֶשְׁנוֹ סוּג נוֹסַף שֶׁל צְדָקָה, וְהוּא **'דִּבּוּר שֶׁל צְדָקָה'**, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן ב) עַל הַפָּסוּק (יְשַׁעְיָה סג, א) "מְדַבֵּר בְּצְדָקָה", שֶׁיֵּשׁ עִנְיַן שֶׁל צְדָקָה גַּם עַל יְדֵי הַדִּבּוּר, הַיְנוּ שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהִתְחַזְּקוּת, הוּא מֵאִיר בַּשֵּׁנִי אֶת הַלְּמוּדִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְאַף שֶׁזֶּה לֹא קַל לוֹ לְדַבֵּר עִם הָאַחֵר – הוּא מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּשָׁבִיל זֶה, הֲרֵי שֶׁהוּא קַיֵּם צְדָקָה שֶׁהִיא מְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ.

וְכֵן הוּא אֵצֶל אָדָם הַמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּשָׁבִיל לְהָפִיץ אוֹר רַבֵּנוּ בָּעוֹלָם בְּכָל מִינֵי דְּרָכִים וְאֲפָנִים שֶׁיֵּשׁ, זֶה לֹא בָּא בְּקַלּוּת, לִפְעָמִים צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת הַנֶּפֶשׁ מַמָּשׁ, אֲבָל הוּא קוֹפֵץ וּמְדַלֵּג עַל הַכֹּל, בָּזֶה זוֹכֶה לְהִכָּלֵל בְּעִנְיַן מְסִירוּת נֶפֶשׁ שֶׁל צַדִּיק.

וּכְשֶׁזּוֹכֶה הָאָדָם לִהְיוֹת חָזָק בְּכָל אֵלּוּ הַדְּבָרִים, הֲרֵי שֶׁהוּא נִכְלָל בְּמַעֲלַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא סָמֶל וְדֻגְמָא שֶׁל מְסִירוּת נֶפֶשׁ, כִּי כָּאָמוּר, כָּל אֵלּוּ הַדְּבָרִים נִכְלָלִים בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְמִדָּתוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק!

וּמַעֲלָה יְתֵרָה יֶשְׁנָהּ לְאוּשְׁפִּיזָא דְּיוֹסֵף צַדִּיקָא, כִּי אֵינֶנּוּ אוּשְׁפִּיזִין שֶׁל יוֹסֵף לְבַדּוֹ, אֶלָּא בּוֹ כְּלוּלִים גַּם שְׁאָר הָאֻשְׁפִּיזִין הַקְּדוֹשִׁים, כִּי יוֹסֵף הַצַּדִּיק הוּא הַצַּדִּיק יְסוֹד עוֹלָם הַמְקַשְּׁרֵנוּ אֶת כְּלָלִיּוּת שִׁבְעַת הָרוֹעִים, דְּהַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ אֶת **אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן**, שֶׁהֵם הָיוּ לָנוּ בַּחֲמִשֶּׁת הַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁל סֻכּוֹת, וְאַחַר כָּךְ מַגִּיעַ **יוֹסֵף הַצַּדִּיק**, שֶׁהוּא הַמְזַכֵּנוּ לְכָל הַקְּדֻשּׁוֹת שֶׁל חֲמֻשַּׁת הָרוֹעִים הַנַּ"ל, וּמוֹשֵׁךְ אֶת כָּל הַקְּדֻשָּׁה אֶל הָאֻשְׁפִּיזִין הָאַחֲרוֹן - שֶׁהוּא **דָּוִד הַמֶּלֶךְ**.

כְּלוֹמַר, דְּהִנֵּה 'אַבְרָהָם' הוּא בְּמִדַּת הַחֶסֶד, 'יִצְחָק' בִּגְבוּרָה, וּצְרִיכִין לֵידַע אֵיךְ לְאַזֵּן בֵּין הַמִּדּוֹת, לֹא יְכוֹלִין תָּמִיד לִהְיוֹת בְּ**'חֶסֶד'**, פְּעָמִים שֶׁצְּרִיכִין **'גְּבוּרָה'**, וְגַם גְּבוּרָה לֹא יְכוֹלִין תָּמִיד, וְלָכֵן בָּאָה מִדַּת ה**'תִּפְאֶרֶת'** שֶׁהִיא כְּנֶגֶד יַעֲקֹב אָבִינוּ, וְאַחַר כָּךְ **'נֶצַח'** וְ**'הוֹד'**, שֶׁזֶּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, לָדַעַת אֵיךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ נָכוֹן עִם כָּל מִדָּה וּמִדָּה, וּמִי שֶׁמְּלַמְּדֵנוּ זֹאת - זֶה הַצַּדִּיק, שֶׁזּוֹ הַמִּדָּה וְהַסְּפִירָה הַשְּׁבִיעִית: **'יְסוֹד'**, הוּא מְלַמֵּד אֶת הָאָדָם אֵיךְ יֵדַע לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם כָּל הַמִּדּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל הָרוֹעִים הַקְּדוֹשִׁים, וּמֵבִיא אֶת כֻּלָּם אֶל דָּוִד הַמֶּלֶךְ - שֶׁהוּא כְּנֶגֶד סְפִירַת ה**'מַלְכוּת'**, וְאִיתָא בְּתִקּוּנֵי זֹהַר (הַקְדָּמָה שְׁנִיָּה – 'פְּתַח אֱלִיָּהוּ'): **"מַלְכוּת פֶּה"**, הַיְנוּ הַדִּבּוּר הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הָאָדָם; לְכָל זֶה מְזַכֵּנוּ הַצַּדִּיק יְסוֹד עוֹלָם, קְדֻשַּׁת יוֹסֵף הַצַּדִּיק.

[יֵשׁ שֶׁעוֹשִׂים הַסֵּדֶר שֶׁל הָאֻשְׁפִּיזִין כְּסֵדֶר הַדּוֹרוֹת, הַיְנוּ אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב יוֹסֵף מֹשֶׁה אַהֲרֹן וְדָוִד, אֲבָל לְפִי לְמוּדֵי הָאֲר"י הַקָּדוֹשׁ לֹא כֵּן הוּא, אֶלָּא קֹדֶם מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, וְאַחַר כָּךְ יוֹסֵף הַצַּדִּיק, כִּי הוּא סְפִירַת הַיְסוֹד, בְּחִינַת "צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם" - הַסְּפִירָה הַשִּׁשִּׁית, שֶׁכָּל זֶה כָּלוּל בְּדִבְרֵי הַפָּסוּק (דִּבְרֵי הַיָּמִים א' כט, יא): **"לְךָ ה' הַגְּדֻלָּה"** – אַבְרָהָם אָבִינוּ, **"וְהַגְּבוּרָה"** – יִצְחָק אָבִינוּ, **"וְהַתִּפְאֶרֶת"** – יַעֲקֹב אָבִינוּ, **"וְהַנֵּצַח"** – מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, **"וְהַהוֹד"** – אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, **"כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ"** – יוֹסֵף הַצַּדִּיק 'דְּאַחִיד בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא' (תַּרְגּוּם), **"לְךָ ה' הַמַּמְלָכָה"** – דָּוִד הַמֶּלֶךְ].

וְזֶה פֵּרוּשׁ הַכָּתוּב אֵצֶל יוֹסֵף הַצַּדִּיק (בְּרֵאשִׁית לז, יג): **"וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף הֲלוֹא אַחֶיךָ רֹעִים בִּשְׁכֶם לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֲלֵיהֶם וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּנִי"**; יַעֲקֹב אָבִינוּ אוֹמֵר לִבְנוֹ יוֹסֵף, שֶׁיֵּלֵךְ אֶל אֶחָיו: "הֲלוֹא אַחֶיךָ רוֹעִים בִּשְׁכֶם" - **'רוֹעִים'** הַיְנוּ שֶׁמִּשְׁתּוֹקְקִים לְקַבֵּל אֶת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל **הָרוֹעִים** הַקְּדוֹשִׁים, הָרוֹעִים הַנֶּאֱמָנִים שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, **'בִּשְׁכֶם'** דַּיְקָא, כִּי **'שְׁכֶם'** רָאשֵׁי תֵּבוֹת **שֵׁ'ם כְּ'בוֹד מַ'לְכוּתוֹ**, הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ לָהֶם רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים עֲצוּמִים לִהְיוֹת דְּבוּקִים בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לְקַבֵּל שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ.

וְיָדַע יָדַע יַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁיֵּשׁ לִבְנוֹ יוֹסֵף אֶת הַכֹּחַ לְהַכְנִיס וּלְהַחְדִּיר זֹאת בְּאֶחָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְלָכֵן שְׁלָחוֹ אֲלֵיהֶם, אַף שֶׁיָּדַע גֹּדֶל שִׂנְאָתָם אֵלָיו, אַף עַל פִּי כֵן שְׁלָחוֹ, וּמַדּוּעַ? כִּי יָדַע שֶׁיֵּשׁ אֵצֶל בְּנוֹ יוֹסֵף הַצַּדִּיק עִנְיָן שֶׁל מְסִירוּת נֶפֶשׁ, וַהֲלֹא אֵין יוֹתֵר מְסִירוּת נֶפֶשׁ מִלֵּילֵךְ אֶל אֵלּוּ שֶׁשּׂוֹנְאִים אוֹתוֹ, אַךְ דַּיְקָא לָכֵן שְׁלָחוֹ אָבִיו הַקָּדוֹשׁ.

וּבֶאֱמֶת, אוֹמֵר הַפָּסוּק: **"וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּנִי"** - יוֹסֵף הַצַּדִּיק מוּכָן וּמְזֻמָּן לְכָךְ, אַף שֶׁכַּנַּ"ל הֵם שׂוֹנְאִים אוֹתוֹ, כִּי זוֹהִי מִדָּתוֹ הַטְּהוֹרָה, מְסִירוּת נֶפֶשׁ, לְזַכּוֹת אֶת הָאַחֵר גַּם כֵּן בָּאוֹצָרוֹת הַנִּפְלָאִים שֶׁאֲלֵיהֶם זָכָה, וְנִכְלָל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ שֶׁיֵּשׁ בְּעִנְיַן שֶׁל צַדָּקָה כַּנַּ"ל.

וְזֶהוּ מַה שֶּׁאָמְרָה רָחֵל בְּעֵת לִידָתוֹ, שֶׁקָּרָאתוֹ יוֹסֵף עַל שֵׁם **"יֹסֵף ה' לִי בֵּן אַחֵר"** (בְּרֵאשִׁית ל, כד), הֲרֵי שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם הַתּוֹסֶפֶת, הַיְנוּ תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה שֶׁמַּכְנִיס בָּאַחֵר, "בֵּן **אַחֵר**" - 'אַחֵר' דַּיְקָא, הַיְנוּ דַּיְקָא אוֹתוֹ שֶׁמְּכֻנֶּה כְּבָר בְּשֵׁם 'אַחֵר', וְלִכְאוֹרָה הוּא כְּבָר נִמְצָא בַּחוּץ לְגַמְרֵי, דַּיְקָא אוֹתוֹ מְקֻרָב בַּעֲבוֹתוֹת אַהֲבָה, וּמַכְנִיס בּוֹ דַּעַת הָרוֹעִים הַקְּדוֹשִׁים.

זֶה עִנְיַן אוּשְׁפִּיזִין שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ זוֹ - **שַׁבָּת חֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת**, וּבְשַׁבָּת דַּיְקָא, כִּי זוֹ כָּל קְדֻשַּׁת שַׁבָּת, קְדֻשַּׁת הַצַּדִּיק, שֶׁנִּקְרָא שַׁבָּת, וְכִדְאִיתָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב, סִימָן סז) שֶׁהַצַּדִּיק הוּא בְּחִינַת שַׁבָּת, וְעַל כֵּן מֵאִיר בְּיוֹתֵר אוּשְׁפִּיזִין קְדִישָׁא שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק דַּיְקָא בְּשַׁבָּת, כִּי הוּא הוּא קְדֻשַּׁת הַשַּׁבָּת – צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם.

יְזַכֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת יוֹסֵף הַצַּדִּיק עָלֵינוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לִבְחִינַת מְסִירוּת נֶפֶשׁ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק בְּכָל תְּחוּמֵי הַחַיִּים, וְנִקְבַּע אֶת שִׂמְחַת הֶחָג וּקְדֻשָּׁתוֹ בְּלִבֵּנוּ לְכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ כְּיָתֵד בַּל תְּמוֹט, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לְכָל הַבְּרָכוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל הָאֻשְׁפִּיזִין קַדִּישִׁין, וְיֻשְׁפְּעוּ עָלֵינוּ כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת הַטּוֹבוֹת הַבָּאוֹת יַחַד עִם הֶחָג הַקָּדוֹשׁ, וּבִמְהֵרָה נִזְכֶּה לַעֲלוֹת לָרֶגֶל בְּבִנְיַן בֵּית מִקְדָּשֵׁינוּ, בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

***

בְּקֶר שַׁבַּת קֹדֶשׁ

בְּצַפְרָא דְּשַׁבָּת חֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת תשפ"ג, דְּבֵר מו"ר שְׁלִיטָ"א דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מַעֲשֶׂה י"ג, מִז' קַבְּצָנִים, וְעִנְיַן הָאֶשְׁפִּיזִין קַדִּישָׁא שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק

פָּתַח וְאָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א: אֲנַחְנוּ אוֹחֲזִים בְּמַעֲשֶׂה י"ג "בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי", שֶׁהִגִּיעַ זֶה בְּדִיּוּק הַיּוֹם שֶׁאָנוּ אוֹחֲזִים בֶּחָג הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה - חַג הַסֻּכּוֹת, הַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי שֶׁל הֶחָג, שֶׁהוּא הָאֶשְׁפִּיזִין קַדִּישָׁא שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְכָאן מְדַבֵּר רַבֵּנוּ מֵעִנְיַן כֹּחַ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁנִּרְאֶה לְלֹא יָדַיִם, אַךְ בֶּאֱמֶת כֹּחַ רַב לוֹ בְּיָדָיו, עַד שֶׁיָּכוֹל לְהַחֲזִיר הַחִצִּים אַף אַחַר שֶׁנִּשְׁלְחוּ, וְזֶה הַצַּדִּיק הוּא בְּחִינַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, מִדַּת הַיְסוֹד.

מְסַפֵּר רַבֵּנוּ: **"אֶחָד הִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ כָּזֶה בְּיָדָיו, כְּשֶׁיֵּשׁ רוּחַ סְעָרָה הוּא יָכוֹל לְעַכְּבוֹ בְּיָדָיו, וְלַעֲשׂוֹת בְּיָדָיו לָרוּחַ מִשְׁקָל, שֶׁיִּהְיֶה הָרוּחַ בְּמִשְׁקָל כָּרָאוּי" -** 'רוּחַ סְעָרָה' הוּא עִנְיָן כְּלָל הַבִּלְבּוּלִים וְהַדְּבָרִים הַקָּשִׁים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת 'סְעָרָה' - מֹחוֹ מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל לְגַמְרֵי, וּמֵהֵיכָן זֶה נוֹבֵעַ? אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן לח) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קמח, ח) "רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְּבָרוֹ", שֶׁדִּבּוּרוֹ שֶׁל הָאָדָם הוּא הַגּוֹרֵם אֶת כָּל הָ'רוּחַ סְעָרָה' שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי כְּשֶׁאָדָם מַפְקִיר אֶת דִּבּוּרוֹ וּמְדַבֵּר כְּכָל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, לְלֹא שׁוּם יְשׁוּב הַדַּעַת, אֶלָּא מְפַטְפֵּט תָּדִיר וְזוֹרֵק מִפִּיו כָּל מַה שֶּׁרַק עוֹלֶה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ, עַל יְדֵי זֶה גּוֹרֵם 'רוּחַ סְעָרָה' לְעַצְמוֹ, הוּא סוֹעֵר לְגַמְרֵי, הַכֹּל נוֹבֵעַ מִזֶּה!

בְּרַם, פֹּה מֻנָּח גַּם כֵּן הַתִּקּוּן, כְּפִי שֶׁזָּכִינוּ לִשְׁמֹעַ מִמּוֹהֲרָא"ש הַקָּדוֹשׁ: **"רוּחַ סְעָרָה"** - עוֹבֵר עַל הָאָדָם כָּל מִינֵי רוּחוֹת סוֹעֲרוֹת, **"עֹשֶׂה"** - לָשׁוֹן שֶׁל תִּקּוּן וַעֲשִׂיָּה, מָה הַתִּקּוּן? **"דְּבָרוֹ"** - יְהֵא חָזָק בְּדִבּוּרוֹ, דִּבּוּר קָדוֹשׁ, דִּבּוּר שֶׁל תּוֹרָה, דִּבּוּר שֶׁל תְּפִלָּה, דִּבּוּר שֶׁל צְדָקָה וָחֶסֶד, דִּבּוּרִים חִיּוּבִיִּים, בָּזֶה זוֹכֶה לְתַקֵּן אֶת כָּל הָרוּחַ סְעָרָה הַנַּ"ל.

שֶׁזֶּה הַלִּמּוּד שֶׁזּוֹעֵק מִתּוֹךְ מְגִלַּת קֹהֶלֶת שֶׁזָּכִינוּ לִקְרֹא עַתָּה בִּתְפִלַּת שַׁחֲרִית, כַּנָּהוּג, שֶׁבּוֹ חוֹזְרִין וְאוֹמְרִים שׁוּב וָשׁוּב **"הֲבֶל הֲבָלִים הַכֹּל הָבֶל"**, מָה עִנְיָן ה'**הֶבֶל**' הַמְּזֻכָּר פְּעָמִים כֹּה רַבּוֹת שָׁם? זֶה עִנְיָן הֶבֶל פֶּה הָאָדָם, שֶׁבִּכְחוֹ יָכוֹל הָאָדָם לִפְעֹל הַכֹּל, וְלָכֵן **"הַכֹּל הָבֶל"** - תֵּדַע וְתַחְדִּיר זֹאת הֵיטֵב בְּתוֹךְ **לִבֵּךְ**, שֶׁזֶּה גַּם כֵּן אוֹתִיּוֹת "הָבֶל", **'הַלֵּב'** אוֹתִיּוֹת **'הֶבֶל'**, וְכֵן אוֹתִיּוֹת **'לַהַב'** - שֶׁתִּזְכֶּה עַל יְדֵי **הֶבֶל** הַפֶּה שֶׁ**הַלֵּב** שֶׁלְּךָ יִהְיֶה כֵּלוֹ **לַהַב** דְּקְדֻשָּׁה, בְּחִינַת לַבַּת אֵשׁ (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן נט - הַתּוֹרָה שֶׁל 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'), הַכֹּל בְּכֹחַ הַדִּבּוּר!

וְאֶת זֶה הַצַּדִּיק מְגַלֶּה לָאָדָם, וְזֶה מַה שֶּׁמְּסַפֵּר רַבֵּנוּ עַל אוֹתוֹ אֶחָד שֶׁהִתְפָּאֵר שֶׁיָּכוֹל לְעַכֵּב אֶת הָרוּחַ סְעָרָה הַזֹּאת, כִּי הַצַּדִּיק מְגַלֶּה לָאָדָם עֵצוֹת וּדְרָכִים יְשָׁרוֹת לְבַל יְהֵא נִמְשָׁךְ לְכָל הַבֶּהָלָה הַזּוֹ,

וַיַּתְחֵל לְחִיוֹת חַיִּים טוֹבִים וּנְעִימִים בְּזֶה הָעוֹלָם.

מַמְשִׁיךְ וּמְסַפֵּר רַבֵּנוּ: **"שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ: אֵיזֶה רוּחַ אַתָּה יָכוֹל לָאֱחֹז בְּיָדֶיךָ? כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי רוּחוֹת. הֵשִׁיב: רוּחַ פְּלוֹנִי. אָמַרְתִּי לוֹ: אִם כֵּן, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מַלְכָּה"** - כִּי אָמְנָם הוּא יָכוֹל לֶאֱחֹז וּלְעַכֵּב רוּחַ סְעָרָה מְסַיֶּמֶת שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם - וְגַם זֶה גָּדוֹל וְחָשׁוּב מְאֹד, אַךְ עִקַּר הַגְּדֻלָּה הִיא שֶׁיֵּשׁ צַדִּיק שֶׁיּוֹדֵעַ וּמֵבִין בְּכָל הָעֲשָׂרָה רוּחוֹת, הַיְנוּ בְּכָל הַבִּלְבּוּלִים וְהָרוּחוֹת הַסּוֹעֲרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל בְּנֵי הָאָדָם, וְהוֹפֵךְ לוֹ אֶת כָּל זֶה לִנְעִימוּת, וְזֶה יָכוֹל רַק הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל, שֶׁזֶּה רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, הַמֵּבִיא לָנוּ עֵצוֹת כָּל כָּךְ מְתוּקוֹת לְמַעַן נִזְכֶּה לְיַשֵּׁב הַדַּעַת אֲמִתִּי בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהוּא הוּא הֵיָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מַלְכָּה, כִּי הַנַּ"ל אֵינוֹ יָכוֹל לְרַפְּאוֹתָהּ, כִּי אֵיננוּ בָּקִי בְּכָל הָעֲשָׂרָה מִינֵי רוּחוֹת, מַדּוּעַ? מַסְבִּיר רַבֵּנוּ: **"כִּי אֵינְךָ יָכוֹל לְנַגֵּן לְפָנֶיהָ כִּי אִם נִגּוּן אֶחָד. כִּי יֵשׁ יו"ד** [עֲשָׂרָה] **מִינֵי נְגִינָה, וְהַנְּגִינָה הִיא הָרְפוּאָה שֶׁלָּהּ, וְאַתָּה אֵינְךָ יָכוֹל לְנַגֵּן כִּי אִם נִגּוּן אֶחָד מֵהָעֲשָׂרָה הַנַּ"ל"** - פֹּה מֻנָּח כָּל הַסּוֹד: **שִׂמְחָה!** שֶׁזֶּה הַלִּמּוּד הָעִקָּרִי אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁאָדָם יְזַכֶּה לִחְיוֹת חַיִּים שְׂמֵחִים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְזֶה עִנְיַן הָעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה הַמֻּזְכָּרִים פֹּה בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ.

וְזֶהוּ גַּם כֵּן עִנְיַן תִּקּוּן הַכְּלָלִי שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ"ל, וְאָמַר שֶׁהוּא תִּקּוּן גָּמוּר אֲפִלּוּ לַחֵטְא הֵכִי גָּדוֹל, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְגִלָּה עַל זֶה דְּבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים (עַיֵּן שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן קמא, וְעוֹד), וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לוֹמַר בְּכָל יוֹם אֶת אִלּוּ הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים! מוֹהֲרָא"ש הַקָּדוֹשׁ יָסַד בְּבָתֵּי הַמִּדְרָשׁ "הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ", שֶׁיֹּאמְרוּ בְּכָל יוֹם תִּקּוּן הַכְּלָלִי מִיָּד אַחַר הַתְּפִלָּה, וְאֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ זֶה מַמָּשׁ כְּחֵלֶק מֵהַתְּפִלָּה!

[אַגַּב, יֵשׁ לְזֶה רֶמֶז נִפְלָא בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת סד.): **הַיּוֹצֵא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת וְנִכְנָס לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה זוֹכֶה וּמְקַבֵּל פְּנֵי שְׁכִינָה, שֶׁנֶּאֱמַר** (תְּהִלִּים פד, ח)**: "יֵלְכוּ מֵחַיִל אֶל חָיִל יֵרָאֶה אֶל אֱלֹקִים בְּצִיּוֹן"** - **"הַיּוֹצֵא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת"** הַיְנוּ אָדָם שֶׁמְּסַיֵּם תְּפִלַּת שַׁחֲרִית, שֶׁזֶּה עִנְיַן שֶׁל "בֵּית הַכְּנֶסֶת", **"וְנִכְנָס לְבֵית הַמִּדְרָשׁ"** - הַיְנוּ שֶׁמִּיָּד נִכְנָס לְתוֹךְ אֲמִירַת הַתִּקּוּן הַכְּלָלִי, שֶׁזֶּה "בֵּית הַמִּדְרָשׁ", וְכִדְאִיתָא בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ פָּעַל אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁאֲמִירַת הַתְּהִלִּים יְהֵא כְּלִמּוּד נְגָעִים וְאָהֳלוֹת, וְתִקּוּן הַכְּלָלִי הוּא מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים.

וְזֶה מְבֹאָר בְּדִבְרֵי הַפָּסוּק מַמָּשׁ, כִּי **"יֵלְכוּ מֵחַיִל אֶל חָיִל"** הַיְנוּ זֶה שֶׁאוֹמֵר תִּקּוּן הַכְּלָלִי מִיָּד אַחַר תְּפִלַּת שַׁחֲרִית כַּנַּ"ל, **"יֵרָאֶה אֶל אֱלֹקִים"** - **'אֶל אֱלֹקִים'** דַּיְקָא, כִּי הֵרִי מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק א, סִימָן רה) שֶׁכָּל סוֹד תִּקּוּן הַכְּלָלִי הוּא עִנְיַן הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה - "אֵל אֱלֹקִים", שֶׁהוּא מְכֻוָּן בְּמִלּוּאוֹ כְּמִסְפַּר שֵׁם הַקְּלִפָּה, **"בְּצִיּוֹן"** - שֶׁזֶּה רֶמֶז עַל **צִיּוּן** רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁשָּׁם עִקַּר שְׁלֵמוּת אֲמִירַת הַתִּקּוּן הַכְּלָלִי, וּכְמוֹ שֶׁהִבְטִיחַ שֶׁמִּי שֶׁיָּבוֹא עַל קִבְרוֹ וְיֹאמַר שָׁם אִלּוּ הָעֲשָׂרָה קַפִּיטְל תְּהִלִּים, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לִצְדָקָה עֲבוּרוֹ, אֲפִלּוּ אִם גָּדְלוּ וְעָצְמוּ עֲוֹנוֹתָיו וַחֲטָאָיו מְאֹד מְאֹד, חַס וְשָׁלוֹם, יִתְאַמֵּץ וְיִשְׁתַּדֵּל לָאָרֶךְ וְלָרֹחַב לְהוֹשִׁיעוֹ וּלְתַקְּנוֹ, וְאַף יְחֵד עַל זֶה שְׁנֵי עֵדִים וְכוּ'].

וְזֶה עִקַּר הָרְפוּאָה שֶׁל הַבַּת מַלְכָּה, וּמְכֻוָּנִים כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, כִּי

הָעִקָּר הוּא שִׂמְחָה, וְאֶת זֶה יָכוֹל רַק הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד – שֶׁזֶּה כְּלָלִיּוּת לְמוּדֵי רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ.

מַמְשִׁיךְ רַבֵּנוּ זַ"ל לְסַפֵּר: **"עָנוּ וְאָמְרוּ הֵם: מַהוּ הַיְכֹלֶת שֶׁלְּךָ? הֵשִׁיב: אֲנִי יָכוֹל מַה שֶּׁאֵין אַתֶּם יְכוֹלִים. הַיְנוּ, כָּל הַתְּשׁוּעָה חֲלָקִים הַנַּ"ל** (מִכָּל הַנַּ"ל) **שֶׁאֵין אַתֶּם יְכוֹלִים, אֲנִי יָכוֹל הַכֹּל"** - כִּי הוּא הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל, שֶׁזֶּה רַבֵּנוּ זַ"ל בְּעַצְמוֹ, וּכְמוֹ שֶׁכּוֹתֵב מוֹהֲרַנַ"תְ זַ"ל, שֶׁכָּל הַשִּׁבְעָה קַבְּצָנִים זֶה רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁהוּא הִגִּיעַ לְכָאֵלּוּ מַדְרֵגוֹת גְּבוֹהוֹת עַד שֶׁיָּכוֹל לְהַצִּיל אֶת כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵרֶדֶת שַׁחַת, וּלְזַכּוֹתָם בְּחַיִּים שְׂמֵחִים וּקְדוֹשִׁים בְּהַאי עָלְמָא, הוּא מַצִּיל אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי 'רוּחַ סְעָרָה' שֶׁיֵּשׁ בְּחַיָּיו, וּמְזַכֵּהוּ לִישׁוּב הַדַּעַת אֱמִתִּי.

שֶׁזֶּה עִנְיָן הָאֶשְׁפִּיזִין קַדִּישָׁא שֶׁל הַיּוֹם - יוֹם הַשִּׁשִּׁי שֶׁל חַג הַסֻּכּוֹת, יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא "צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם", הַצַּדִּיק הַמַּעֲלֶה אֶת הָאָדָם אֶל הַקְּדֻשָּׁה, וּמְזַכֵּהוּ לְהַפֵּךְ אֶת כָּל הָרָע לַטּוֹב, וְצַדִּיקִים אָמְרוּ שֶׁזֶּה מְרֻמָּז בַּפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית יז, כ) **"אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רֹעֶה אֶת אֶחָיו בַּצֹּאן וְהוּא נַעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבָּתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם"**, וּבָזֶה כֻּלָּם מַקְשִׁים: מַהוּ שֶׁהֵבִיא יוֹסֵף אֶת "דִּבָּתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם"? וְכִי יוֹסֵף הַצַּדִּיק כָּךְ יְדַבֵּר עַל אֶחָיו הַקְּדוֹשִׁים?

פֵּרְשׁוּ צַדִּיקִים: **"וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבָּתָם רָעָה"** - יוֹסֵף הַצַּדִּיק, הַמְרַחֵם עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מֵרֹב רַחֲמָנוּתוֹ וּקְדֻשָּׁתוֹ, אֲפִלּוּ "אֶת דִּבָּתָם רָעָה" שֶׁל הָאָדָם הוּא מַעֲלֶה וּמֵבִיא **"אֶל אֲבִיהֶם"** שֶׁבַּשָּׁמַיִם, מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא; זוֹהִי גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק! אִלּוּ הֵם הַכֹּחוֹת הַגְּדוֹלִים שֶׁיֵּשׁ לְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת!

יְזַכֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִהְיוֹת תָּמִיד מְקֻרָבִים לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, וְנִזְכֶּה לְהִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי רוּחוֹת סְעָרָה שׁוֹנוֹת שֶׁיֵּשׁ בַּחוּץ, וְנִזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים וְנָעִימִים בָּזֶה הָעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן!

***

* * *

לְקַבָּלַת הַגְּלִיּוֹן בְּדוֹא"ל מִדֵּי שָׁבוּעַ, וּלְכָל עִנְיְנֵי הַגְּלִיּוֹן: a208abc@gmail.com

* * *

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' בנימין ביינוש בן ר' יחזקאל שרגא ז"ל; האשה הכשרה ליאת שרה בת מרדכי; אמיל בן אברהם ופאינה פרידא בת יעקב; ת.נ.צ.ב.ה.